

Klimat- och näringslivsdepartementet

Remissvar avseende Energimarknadsinspektionens rapport Ei R2025:10 Vätgas i systemet – en gasmarknad i omställning

Ert dnr KN2025/01412

Förvaltningsrätten i Linköping har, utifrån de utgångspunkter som domstolen har att beakta, inte någon erinran mot förslagen utöver de synpunkter som anges nedan.

Skyndsamhetskrav (avsnitt 5.12)

Utredningen föreslår bland annat att mål i förvaltningsrätt och kammarrätt ska handläggas skyndsamt om det avser intäktsramar. Förvaltningsrätten noterar inledningsvis att det nyligen införts förändringar i ellagen (1997:857) avseende bland annat handläggningen i domstol. Dessa förändringar innefattade inte ett skyndsamhetskrav. Ett införande av ett skyndsamhetskrav i enlighet med utredningens förslag skulle innebära att mål om intäktsramar enligt gasmarknadslagen ska prioriteras framför intäktsramar enligt ellagen. Denna åtskillnad diskuteras inte i utredningen och framstår enligt förvaltningsrätten inte som avsedd.

Förvaltningsrätten finner i denna del även anledning att kommentera handläggningstiden för mål om intäktsramar. Förvaltningsrätten vill förtydliga att mål om intäktsramar regelmässigt innefattar omfattande utredning från tillsynsmyndigheten och att såväl tekniskt som ekonomiskt komplicerade frågor aktualiseras. Utöver detta begär parterna i målen, såväl klagande som Energimarknadsinspektionen, inte sällan omfattande anstånd för att komplettera sin talan eller yttra sig. De förhållandevis långa handläggningstiderna är, enligt förvaltningsrätten,

främst en följd av den omfattande skriftväxlingen mellan parterna samt målens komplexitet.

Förvaltningsrätten vill vidare erinra om att det finns en målsättning från regeringen att omloppstiderna för den 75-percentilen av förvaltningsmål, exklusive förtursmål, ska vara högst sex månader. Det finns således redan en målsättning för domstolarna att avgöra dessa mål inom sex månader. Mot denna bakgrund bedömer förvaltningsrätten att ett skyndsamhetskrav inte skulle vara lämpligt för mål om intäktsramar.

Rättens sammansättning (avsnitt 5.12)

Utredningen föreslår att förvaltningsrätten ska bestå av två lagfarna ledamöter och två ekonomiska experter vid prövningen av mål om intäktsramar. Förvaltningsrätten konstaterar att samma ordning är införd gällande intäktsramar för elnät. Förvaltningsrätten har ingen erinran mot förslaget i sig, men anser att de ekonomiska experterna bör ha sakkunskap om regleringen av intäktsramar och frågor relaterade till drift av elnät för att regleringen ska få avsedd effekt. En ekonomisk expert utan sådana kunskaper skulle enligt förvaltningsrätten inte tillföra ett tillräckligt mervärde i förhållande till den extra administration och kostnad som införandet av särskilda ledamöter kan antas medföra.

Ikraftträdande

Utredningen föreslår att gasmarknadslagen ska börja gälla den 1 augusti 2026. Av övergångsbestämmelserna framgår vidare att äldre föreskrifter gäller vid prövningen av mål och ärenden som har inletts före ikraftträdandet. Förvaltningsrätten har ingen erinran mot detta. Däremot noterar domstolen att det finns en risk att gasmarknadslagen träder i kraft när handläggningen av intäktsramarna för 2027–2030 har påbörjats vid tillsynsmyndigheten. Förvaltningsrätten vill här betona vikten av att tillämplig lagstiftning för intäktsramarna 2027–2030 inte varierar beroende på om myndigheten har påbörjat handläggningen i ett enskilt ärende före eller efter den 1 augusti 2026.

Anvisad gasleverantör (avsnitt 5.28)

Utredningen föreslår att innehavaren av en gasledning ska anvisa en leverantör till gasanvändare som saknar leverantör. Den anvisade gasleverantören ska väljas ut på ett rättvist, transparent och icke-diskriminerande sätt. Parallellt med utredningen har det emellertid genomförts en liknande utredning avseende anvisad sistahandsleverantör av el, SOU 2025:47 – *Spänning i tillvaron*. Denna utredning föreslog ändringar i 9 kap. ellagen, vilket skiljer sig från den nu föreslagna

regleringen avseende anvisad gasleverantör. Det framgår inte av utredningen vilka skäl som föranleder valet av olika regelverk mellan de två energislagen. Om det inte finns skäl som talar emot en enhetlig utformning av regelverken, anser förvaltningsrätten att en liknande utformning är att föredra.

Resurstillskott

Som nämnts ovan föreslår utredningen att förvaltningsrätten ska bestå av två lagfarna ledamöter vid prövningen av mål om intäktsramar. Utöver detta föreslås ett skyndsamhetskrav, vilket innebär att domstolen måste tillsätta extra resurser för att påskynda handläggningen. Målen om intäktsramar kommer således ta upp en större andel av domstolens resurser. Vid ett införande av de förslag som utredningen presenterat bör lagstiftaren således även överväga resurstillskott till de domstolar som prövar mål om intäktsramar.

Mindre rättelser

- 14 kap. i förslaget till gasmarknadslag saknar 2 §, vilket avviker från den i övrigt löpande paragrafnumreringen.
- I 14 kap. 3 § förslaget till gasmarknadslag bör ordet *överprövning* förslagsvis ersättas med *överklagande*.
- I 14 kap. 4 § förslaget till gasmarknadslag finns bestämmelser om rättens sammansättning. I andra meningen hänvisar paragrafen till 18 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar. Denna paragraf innehåller flera delar som inte är relevanta för prövningen enligt gasmarknadslagen. Förvaltningsrätten uppfattar att utredningen främst avser tillämpning av 18 § första och andra styckena samt fjärde stycket 1. Det bör förtydligas direkt i 14 kap. 4 § gasmarknadslagen vilka delar av 18 § lagen om allmänna förvaltningsdomstolar som ska vara tillämpliga vid denna prövning.

Detta remissvar har beslutats av chefsrådmannen Ronny Idstrand. Rådmannen Kristina André Lilja har deltagit i beredningen. Föredragande jurist har varit Eric Nilsson.

Ronny Idstrand

Chefsrådman

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av en eller flera personer

Alla elektroniska underskrifter listas i signaturpanelen. De tio första underskrifterna listas även på den här sidan.

Detta dokument med sina elektroniska underskrifter gäller som självständig handling och uppfyller krav på avancerade elektroniska underskrifter enligt eIDAS.

Varje underskrift kan valideras med en PDF-läsare med stöd för signaturvalidering eller med SignPorts valideringstjänst. Andra valideringstjänster kan användas förutsatt att dessa uppfyller de tekniska kraven enligt internationella standarder.

Om dokumentet skrivs ut på papper, eller om dokumentet 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet går att validera.

** Värdet markerade med en asterisk har validerats mot beviset från den legitimeringstjänst som användes för underskriften.*

Underskrift 1

Namn: Idstrand Ronny - FLI

Tjänste-ID: 103140@2021002742 *

Identifieringsmetod: Domstolsverkets e-tjänstelegitimation

Organisation: Förvaltningsrätten i Linköping

Befattning: Chefsrådman

Datum och tid: 2026-02-26 11:20:35 GMT+01:00

Transaktions-ID: d9fa948c1c6949cb94055caf0a38e231